

Mottatt FM-NO

13 NOV. 2015

**DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT**

Statsråden

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Deres ref
2014/3155

Vår ref
12/3247-

Dato
12.11.2015

Praktisering av rovviltforliket

Jeg viser til brev fra Rovviltnemnda i region 7 av 9. juli 2015 om praktiseringen av rovviltforliket.

Rovviltnemnda er kritisk til Klima- og miljødepartementets initiativ til å løse en sak vedrørende vedvarende tapsproblemer av husdyr til rovvilt i Saltdal Øst i Nordland fylke. Rovviltnemnda lister også opp en rekke punkter som vedrører regjeringens rovviltpolitikk, og ber om et møte med Energi- og miljøkomiteen for å avklare de forhold som er beskrevet i brevet.

Av rovviltforskriften følger det at rovviltnemndene er et statlig viltorgan som er underlagt Klima- og miljødepartementets instruksjons- og organisasjonsmyndighet. Jeg forventer derfor at henvendelser knyttet til oppfylling av gjeldende rovviltpolitikk rettes til departementet og meg som ansvarlig statsråd.

Jeg er opptatt av å føre en politikk som er i samsvar med Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og rovviltforlikene av 2004 og 2011. Det er i samsvar med denne regjeringens politiske plattform. Å følge opp rovviltforlikene innebærer at man leser forlikene i sammenheng og at man både ser på det som står om å ta vare på beitenæringen og det som står om å nå bestandsmålene for de fire store rovdyrene. Dersom man primært velger ut formuleringer knyttet til beitenæringen vil ikke det innebære å følge opp rovviltforlikene på en god og balansert måte.

Det har vært mye diskusjon og ulike tolkninger knyttet til vilkår for skadefelling og begrepet "skadepotensial". Det er blant annet omtalt i rovviltforliket: "I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om

bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet. Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein".

Vi har i brev av 9. juli 2014 klargjort vilkår og kriterier for vurdering av skadefelling av rovdyr og hva som ligger i begrepet "skadepotensial". Videre har vi senket terskelen i forhold til forrige regjering for uttak av rovvilt i forkant av beitesesongen som kan gjøre skade i prioriterte beiteområder. Og i brev av 12. mars 2015 har vi synliggjort hvilke avveininger som skal gjøres der det er kalvingsområder for tamrein i prioriterte rovviltområder.

Jeg ser det som viktig at vi har synliggjort sentrale vilkår og kriterier som kan påvirke utfallet i saker om skadefelling. Større åpenhet om disse vurderingene vil styrke rovviltarbeidet og bidra til å dempe konfliktene.

Jeg er også opptatt av at det skal kunne drives utmarksbasert næring i Norge, som for eksempel beitebruk, både i beiteprioriterte områder og i rovviltprioriterte områder. Det er imidlertid grunn til å understreke at beitebruk i de rovviltprioriterte områdene må tilpasse seg forekomsten av rovvilt, jf. rovviltforliket.

Rovviltpolitikken handler i hovedsak om å balansere to hensyn. På den ene siden er det viktig at områder som prioriteres for beitedyr har et tilstrekkelig omfang og utforming som legger til rette for levedyktig næringsdrift. På den andre siden skal det også legges vekt på hva som er egnede leveområder for rovviltet ut fra rent biologiske hensyn. Slik ønsker vi å oppnå bestandsmålene for store rovdyr i prioriterte rovviltområder, samtidig med et redusert skadeomfang og forutsigbarhet for beitenæring i prioriterte beiteområder. For å oppnå dette sier rovviltforliket at soneinndelingen må forvaltes tydelig.

I faste møter med rovviltnemndene har både landbruks- og matministeren og jeg vært klare på at det er viktig å få på plass en tydeligere soneforvaltning, slik at tap av beitedyr kan reduseres, og at bestandsmålene for rovdyr nås med minst mulig konflikt.

I felles brev fra landbruks- og matministeren og meg selv datert 21. mai 2014 om en tydelig soneforvaltning sier vi blant annet:

"Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren er av den oppfatning at det i enkelte forvaltningsplaner er gjort en prioritering av områder som over tid kan øke konfliktnivået og skape store utfordringer i en praktisk oppfølging av forvaltningen. Dette gjelder særlig forvaltningsplaner der det er gjort svært fragmentarisk utvelgelse av prioriterte yngleområder for store rovdyr og prioriterte beiteområder. Det understrekes at hensyn til blant annet de store rovdyrernes biologi, utbredelsesområde, sammenheng i bestandene og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. En arealdifferensiering som i for liten grad ivaretar disse hensyn skaper liten forutsigbarhet for både beitenæring og oppnåelse av bestandsmålene for store rovdyr."

Tap av sau i Saltdal øst for E6 har vært høyt i flere år. Det aktuelle området er i forvaltningsplanen for Nordland oppdelt i både beiteområder for husdyr og tamrein og prioriterte rovviltområder. Daglig krysser rovdyrindividene i dette området grensene mellom prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Området grenser dessuten til store områder i Sverige med lav eller ingen beskatning av rovdyr. Jeg har forståelse for at situasjonen er frustrerende for bøndene som har opplevd tap, og jeg mener det er viktig å få på plass mer langsiktige løsninger.

Miljødirektoratets avslag av 14. mai 2015 på søknad om ekstraordinært uttak av jerv i Saltdal kommune ble opprettholdt av Klima- og miljødepartementet i vedtak 13. august 2015. Faktorer som ble vektlagt i departementets behandling av klagen var blant annet geografiske og bestandsmessige forhold tilsier at et uttak ikke vil ha noen skadereduserende effekt av betydning. Ved behandlingen ble det trukket fram at det i forvaltningsplanen i liten grad er lagt vekt på hensynet til rovdyrenes biologi og utbredelsesområde, og at dette har ført til at det ikke er trukket et tilstrekkelig skille mellom beitedyr og rovvilt. Dette gjør det vanskelig å etablere en tydelig og langsiktig forvaltning.

Mattilsynet sendte 27. mai 2015 brev til Landbruks- og matdepartementet med henstilling om at det umiddelbart tilbys omstilling for de beitebrukere i Saltdal øst som er sterkt berørt av rovviltskader, slik at en unngår at det blir sluppet småfe i området i 2015.

I brev av 11. juni 2015 fra Klima- og miljødepartementet til Rovviltnemnda i region 7 ble behovet for en tydelig soneforvaltning igjen understreket, og nemnda ble oppfordret til å ta dette med inn i arbeidet med revisjon av forvaltningsplanen.

Som en oppfølging av Mattilsynets brev 27. mai 2015, samt arbeidet med rullering av forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, sendte Klima- og miljødepartementet den 1. juli 2015 brev til Fylkesmannen i Nordland og Miljødirektoratet, hvor departementet ga uttrykk for at vi fant det nødvendig å vurdere en styrking av tiltakene i dette tapsutsatte området. I brevet ble det gitt en henstilling om å vurdere en oppfølging med effektive tapsforebyggende tiltak, inklusiv vurdering av driftsomstilling.

Formålet med tilskuddsordningen for omstilling av eksisterende bruk i særlig utsatte rovviltområder, er å redusere tap av sau og risiko for dyrelidelser ved å gi mulighet for omstilling til annen landbruksrelatert næringsvirksomhet med tilknytning til landbrukseiendommen. En eventuell omstilling skal skje i dialog med næringen, og jeg vil presisere at ordningen er helt frivillig. En eventuell søknad om tilskudd skal behandles av Miljødirektoratet. Fylkesmannen og aktuell berørt kommune skal komme med faglige uttalelser til en eventuell søknad.

I vårt brev ble det presisert at rovviltnemnda skal holdes løpende orientert. Selv om rovviltnemnda etter omstillingsforskriften ikke har en rolle i konkrete saker, bør nemnda bli trukket med på råd i denne prosessen. Jeg vil understreke at også andre tapsforebyggende tiltak skal vurderes i slike prosesser.

Som jeg har vært inne på er det en utfordrende oppgave å balansere hensynene til beitebruk i utmark og opprettholdelse av levedyktige rovviltbestander. Et sentralt virkemiddel for å få dette til er gode forvaltningsplaner, der en på den ene siden har vektlagt arronderingsmessig gode og sammenhengende beiteområder og på den annen side har lagt vekt på å få etablert egnede leveområder for rovvilt basert på biologiske hensyn.

Til slutt vil jeg understreke at rovviltnemndene er helt sentrale i rovviltarbeidet. Jeg er klar over at det er krevende å finne fram til gode løsninger som ivaretar både hensynet til beitedyr og rovvilt. Jeg har tillitt til at nemndene gjør det de kan for at rovviltforlikets todelte målsetting kan nås.

Med hilsen

Tine Sundtoft

Kopi:

Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Buskerud, Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Rovviltnemnda i region 3	c/o Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks	2626	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Hedmark, Postboks 4034	2306	HAMAR
Rovviltnemnda i region 6	c/o Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Rovviltnemnda i region 8	c/o Fylkesmannen i Troms, Postboks 6105	9291	TROMSØ